

Sygn. akt III RC 267/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Łęborku III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Frąckowiak-Mitura

Protokolant: Justyna Korszeń

po rozpoznaniu w dniu 07 grudnia 2017 r. w Łęborku

na rozprawie

przy udziale: ---

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko T. S.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

oraz

z powództwa wzajemnego T. S.

przeciwko G. S.

o podwyższenie alimentów

- 1) oddała powództwo G. S. przeciwko T. S. o uchylenie obowiązku alimentacyjnego;
- 2) oddała powództwo wzajemne T. S. przeciwko G. S. o podwyższenie alimentów;
- 3) znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.

Sygn. akt III RC 267/16

UZASADNIENIE

Powód/pozwany wzajemny **G. S.** reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej T. S., ustalonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 22 czerwca 2011 roku, sygn. akt I RC 445/09 oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że od chwili ustalenia obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej zaszła na tyle istotna zmiana stosunków, że możliwe jest całkowite uchylenie obowiązku alimentacyjnego obciążającego powoda. Pozew argumentowano tym, że pozwana, wcześniej bezrobotna, aktualnie jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na stanowisku obuwnika. Zmianie uległa również sytuacja majątkowa i życiowa powoda, gdyż w dniu 19 stycznia 2013r. mężczyzna zawarł związek małżeński.

Pozwana/powódka wzajemna **T. S.** w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości. Jednocześnie wniosła o przedłużenie pięcioletniego terminu obowiązku alimentacyjnego G. S. wobec niej o kolejne pięć lat i podwyższenie alimentów do kwoty 400 złotych. Ponadto wniosła o zasądzenie od powoda/ pozwanego wzajemnego

na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W treści pisma wskazała, że wprawdzie od 2014r. była zatrudniona w zakładzie obuwia za wynagrodzeniem 1234 zł, jednak koszty utrzymania i wynajmu mieszkania były bardzo wysokie. Tym samym alimenty od byłego męża pozwalały jej na przeżycie na poziomie niezbędnego minimum. Jednocześnie z treści odpowiedzi na pozew wynikało, że stan zdrowia pozwanej/ powódki wzajemnej od kilku miesięcy uległ pogorszeniu. Kobieta w dniu 20 lutego 2017 roku przeszła operację usunięcia guza. Jednocześnie zdiagnozowano u niej nowotwór tarczycy i w związku z tym przebywa na zwolnieniu lekarskim. To z kolei wiąże się z niższym wynagrodzeniem, które nie pozwala jej na pokrycie bieżących wydatków.

W toku postępowania w sprawie zarówno powód/ pozwany wzajemny, jak i pozwana/ powódka wzajemna podtrzymali swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 22 czerwca 2011 roku w sprawie sygn. akt I RC 445/09 rozwiązano przez rozwód związek małżeński powoda/pozwanego wzajemnego G. S. z pozwaną/powódką wzajemną T. S., orzekając, że winę za rozkład pożycia ponoszą obie strony. Powyższym wyrokiem został określony obowiązek alimentacyjny powoda/pozwanego wzajemnego wobec T. S., gdyż Sąd zasądził od G. S. na rzecz byłej małżonki alimenty po 200 złotych miesięcznie płatne do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej z rat.

(**dowód** : wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 22.06.2011r. w sprawie I RC 445/09 – k. 8-9).

W dacie ustalenia poprzedniej wysokości alimentów powód/ pozwany wzajemny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na stanowisku magazyniera w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. – Oddział S.. Z tytułu wykonywanej pracy wraz z premią uznaniową oraz godzinami nadliczbowymi otrzymywał wynagrodzenie w kwocie około 2000 zł netto miesięcznie. W wyroku rozwodowym Sąd Okręgowy w Słupsku orzekł również o jego obowiązku alimentacyjnym względem córki, zasądając od G. S. na rzecz małoletniej P. S. (1) alimenty po 600 zł miesięcznie, przy czym Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011r. w sprawie I ACa 1281/11 zmienił orzeczenie Sądu Okręgowego w Słupsku w ten sposób, że zasądzoną od G. S. na rzecz P. S. (1) tytułem alimentów kwotę 600 zł podwyższył do kwoty 700 złotych.

(**dowód** : wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 22.06.2011r. w sprawie I RC 445/09 – k.8-9, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13.12.2011r. w sprawie I ACa 1281/11 – k.10, dokumenty w aktach sprawy IRC 445/09).

Z kolei pozwana/powódka wzajemna wówczas nigdzie nie pracowała, była zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w S. i do dnia 7 lipca 2011r. otrzymywała zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 611,36 zł. Mieszkała wtedy z rodzicami, przy czym partycypowała w kosztach utrzymania mieszkania, przekazując swojej matce z tego tytułu kwotę 600 zł. T. S. leczyła się z powodu z nadciśnienia tętniczego, a od 2006r. leczyła się w (...) w S. z powodu zaburzeń nerwowo-depresyjnych. Od kwietnia 2009r. korzystała z terapii indywidualnej psychiatrycznej.

(**dowód:** dokumenty w aktach I RC 445/09 Sądu Okręgowego w Słupsku)

W 2014r. T. S. zamieszkała w C., gdzie od dnia 3 marca 2014r. pracowała w Zakładzie Produkcji (...) z siedzibą w C., na stanowisku pracownik przy produkcji obuwia w wymiarze 1/1 etatu. Najpierw zatrudniono ją na podstawie umowy o pracę na czas określony do 31.12.2016r. za wynagrodzeniem 1680 zł, a następnie od 1 stycznia 2017 roku na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony za wynagrodzeniem 2000 zł. Z uwagi na korzystanie z urlopu bezpłatnego jej wynagrodzenie za okres 01 października 2016r. do 31 marca 2017r. wynosiło brutto: X 2016r. - 528,57 zł, XI 2016r. - 1017,50 zł, XII 2016r. -1850 zł, I 2017r. - 1619,05 zł, II 2017r. - 1566,42 zł, III 2017r. - 1397,87 zł. T. S. w okresie 10.10.2016.-28.10.2016r., 07.11.2016r.-18.11.2016r. i od 02.01.2017r. do 05.01.2017r. korzystała z urlopu bezpłatnego, a od dnia 08 lutego 2017r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. Kobieta mieszkała w tym czasie w wynajmowanym mieszkaniu w C., gdzie uiszczala czynsz w wysokości 400 złotych. Ponadto ponosiła koszty utrzymania lokalu, regulując rachunki za wodę, gaz i prąd.

(**dowód** : umowa o pracę -k. 48,50, zaświadczenie o dochodach – k.49, 89,169-170, umowa wynajmu mieszkania – k.35-37, zeznania PIT – k. 82-85,86-88)

W przeszłości pozwana/powódka wzajemna przeszła operację histerektomii (usunięcia macicy) bez przydatków oraz poddana została cystektomii oraz cholecystektomii (wycięcie pęcherzyka żółciowego). Ponadto w 2003r. przeszła operację tarczycy płata lewego. W lutym 2017r. wróciła do domu rodzinnego w M., gdzie zamieszkała z swoją matką, córką i bratem. Następnie w okresie od 20 lutego 2017r. do 25 lutego 2017r. przebywała na Oddziale Ginekologii i Położnictwa Wojewódzkiego Szpitala (...) Panny w C. z rozpoznaniem guza przydatków prawych. W dniu 20 lutego 2017r. wykonano T. S. laparotomię i wycięto przydatki prawe z guzem. Miesiąc później, tj. od dnia 16 do dnia 20 marca 2017r. kobieta przebywała najpierw na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, a następnie na Oddziale (...) Ogólnej z rozpoznaniem zapalenia uchyłków esicy. W późniejszym czasie, w okresie 28 kwietnia 2017r. do 02 maja 2017r. również przebywała w szpitalu, w tym od 29 kwietnia 2017r. na Oddziale Chirurgicznym Ogólnym Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. z podejrzeniem choroby uchyłkowej jelit. Po raz kolejny na powyższym oddziale kobieta leczona była w okresie od 03 lipca 2017r. do 08 lipca 2017r. Wówczas rozpoznano u niej litotorbielowaty guz lewych przydatków oraz przewlekły ropień miednicy mniejszej.

(**dowód:** karta informacyjna leczenia szpitalnego - k.30,44-45,46-47,66-69,97-99,110-111, zwolnienie lekarskie - k.38,64,65,96,123-125, dokumentacja medyczna –k.70-81,116-122,143, przesłuchanie świadka P. S. – k. 175v.-176)

W październiku 2017r. stwierdzono u T. S. guzy na tarczycy oraz przełyku, w związku z czym skierowano ją do poradni chirurgii onkologicznej. Najprawdopodobniej zostanie poddana operacji na tarczycę. Jednocześnie pozwana/powódka wzajemna odczuwa dolegliwości bólowe pleców, kości, brzucha, doskwierają jej duszności, nie ma apetytu.

(**dowód:** dokumentacja medyczna – k. 144, przesłuchanie strony – k.176v.-177v., zeznania świadka P. S. (1)-k.175v.-176)

Pozwana/powódka wzajemna została uznana za osobę o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. We wskazaniach dotyczących zatrudnienia określono, że może być zatrudniona w warunkach pracy chronionej. T. S. po wyczerpaniu prawa do zasiłku chorobowego, będąc nadal niezdolna do pracy, przy jednoczesnym rokowaniu odzyskaniu zdolności do pracy, w okresie od 10 sierpnia 2017 roku do 07 listopada 2017 roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 90 % podstawy wymiaru. We wrześniu 2017r. T. S. otrzymała kwotę 2417,62 zł z wyrównaniem świadczenia rehabilitacyjnego za sierpień 2017r., a październiku 2017r. - 1459,91 zł. W listopadzie 2017r. pozwana/ powódka wzajemna wróciła do pracy zawodowej. W dalszym ciągu wynajmuje mieszkanie w C.. Ponadto ponosi koszty utrzymania mieszkania, uiszczając rachunki za gaz, prąd, wodę i odprowadzenia ścieków. Nadto kupuje leki, przeznaczając na ten cel 314 zł. Kobieta nie płaci regularnie rachunków, gdyż brak jej środków finansowych. Posiada zasłużenie za mieszkanie w wysokości ponad 1500 zł.

(**dowód:** orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 24.08.2017r. - k. 141, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 12.09.2017r. -k.140, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 06.09.2017r.– k. 142, rachunek za gaz –k. 32, rachunek za prąd – k. 33, faktura za dostawę wody i odprowadzenie ścieków – k. 34, faktury VAT – k. 51, 63,93-95, 113-115, 126-127,146-147, przesłuchanie pozwanej/ powódki wzajemnej - k. 1-76v.-177v., przesłuchanie świadka P. S. –k. 175v.-176)

Obecnie powód/ pozwany wzajemny G. S. w dalszym ciągu jest zatrudniony w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. – Oddział S. na stanowisku magazyniera. Od 01 lutego 2001r. do 31 stycznia 2016r. był zatrudniony na czas określony, natomiast od dnia 01 lutego 2016r. zatrudniony jest na czas nieokreślony, za wynagrodzeniem 2600 zł brutto miesięcznie, przy czym otrzymuje miesięczne premię w kwocie 300-400 zł miesięcznie. W okresie od kwietnia 2016r. do marca 2017r. jego średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2916,66 zł, a wynagrodzenie netto 2098,79 zł.

(**dowód:** zaświadczenie z dnia 08.08.2016r.i z dnia 19.04.2017r. – k. 7,57)

G. S. w dniu 19 stycznia 2013r. ponownie zawarł związek małżeński. Wraz z małżonką wspólnie wychowują jej dwojkę dzieci.

(przesłuchanie powoda/pozwanego wzajemnego - k.176-176v.)

W okresie od 20 października 2017r. do 24 października 2017r. powód/pozwany wzajemny przebywał w (...) Szpitalu (...) w G. z rozpoznaniem przewlekłego, wirusowego zapalenia wątroby typu B, przepukliny rozworu przełykowego, zapalenia błony śluzowej żołądka, torbieli gruczołu krokowego i torbieli pilonidalnej.

Mężczyźnie wystawiono skierowanie do Poradni Urologicznej celem konsultacji i wdrożenia dalszego leczenia. W dniu 20 listopada 2017r. G. S. w związku ze stwierdzeniem guza prawego płata tarczycy (wole guzowate) został skierowany do szpitala. Mężczyzna wcześniej przeszedł lobektomię lewostronną (wycięcie lewego płata tarczycy). Na leki miesięcznie wydaje średnio 100-150 złotych.

(**dowód:** dokumentacja medyczna –k.159-168, przesłuchanie powoda/pozwanego wzajemnego –k. 176v.)

Sąd zważył, co następuje:

Zarówno powództwo G. S. przeciwko T. S. o uchylenie obowiązku alimentacyjnego, jak i powództwo wzajemne T. S. przeciwko G. S. o podwyższenie alimentów należało oddalić jako niezasadne.

Stosowanie do treści art.138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Według dominującego poglądu przepis ten jest samodzielną podstawą również do stwierdzenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Jak stwierdził SN w orzeczeniu z 19.7.1974r., II CO 9/74 (nie publikowane) powództwo z art.138 kro wchodzi w grę w razie zmiany stosunków, przez co rozumieć trzeba zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu. Zmiana okoliczności winna dotyczyć kryteriów, od których uzależniona jest wysokość alimentów, tj. od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody (Wytyczne Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987 r. III CZP 91/86, OSNCP 4/1988/42). Zmiana okoliczności musi być jednak zmianą istotną, która sprawia, że wcześniejsze orzeczenie przestaje być adekwatnym do istniejącego stanu faktycznego.

Ponadto stosownie do treści art. 60 § 1 k.r.o. małzonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Przepis ten reguluje zatem istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego między byłymi małżonkami po orzeczeniu rozwodu, gdy oboje małżonkowie zostali uznani za winnych rozkładu pożycia małżeńskiego jak również ma zastosowanie w sytuacji, gdy żadnemu z małżonków nie została przypisana wina, a zatem gdy sąd rozwodowy na zgodne żądanie małżonków zaniechał orzeczenia o winie.

W konsekwencji w niniejszej sprawie Sąd dokonując porównania aktualnej sytuacji stron z sytuacją, jaka miała miejsce w dacie ustalenia wysokości alimentów po raz ostatni, ustalał czy zachodziły podstawy do uchylenia obowiązku alimentacyjnego, czy też może zwiększyły się w sposób istotny usprawiedliwione potrzeby T. S., a zwiększone możliwości zarobkowe G. S. pozwalają na korektę wysokości alimentów.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i dokonana przez Sąd jego ocena pozwalają na stwierdzenie, że w sytuacji obu stron nie nastąpiła istotna zmiana, która uzasadniałaby potrzebę zamiany rozstrzygnięcia w zakresie obowiązku

alimentacyjnego obciążającego powoda/pozwanego wzajemnego. Przede wszystkim w ocenie Sądu brak było podstaw uchylecia – zgodnie z żądaniem G. S. – obowiązku alimentacyjnego względem byłej małżonki.

Wskazać bowiem należy, choć pozwana/powódka wzajemna w chwili obecnej pracuje zawodowo, a zatem posiada stałe źródło dochodu, jednak jak wynika z zgromadzonych dowodów, kwota ta nie pozwala jej na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Kobieta w związku ze złym stanem zdrowia, przebywała najpierw na zwolnieniu lekarskim, a później otrzymywała świadczenie rehabilitacyjne, a aktualnie powróciła do pracy. Trzeba jednak zaznaczyć, że jej dochody, przy uwzględnieniu kosztów wynajmu i utrzymania mieszkania, jak również kosztów związanych zakupem leków i podjętym leczeniem, wskazują, że sytuacja materialna T. S. w dalszym sytuuje ją w obszarze niedostatku, gdyż nie jest ona w stanie zaspokoić samodzielnie podstawowych potrzeb życiowych. Kobieta ma określony umiarkowany stopień niepełnosprawności, przy czym w chwili obecnej w dalszym ciągu kontynuuje proces leczenia i kwota alimentów stanowi znaczący element jej budżetu domowego.

Z drugiej strony mając na uwadze możliwości zarobkowe G. S., a także wysokość ciężącego na nim zobowiązania alimentacyjnego wobec córki, wysokość ponoszonych przez niego wydatków na swoje utrzymanie, Sąd uznał, że dotychczasowa kwota alimentów na rzecz pozwanej/powódki wzajemnej nadal leży w granicach możliwości zarobkowych i majątkowych powoda. Wprawdzie G. S. również jest osobą schorowaną, ponoszącą koszty związane z leczeniem, jednak jego miesięczne wynagrodzenie w porównaniu z dochodami T. S., pozwala mu na uiszczenie alimentów bez uszczerbku dla siebie. Jednocześnie zgromadzony materiał dowodowy nie uzasadniał również podwyższenia kwoty alimentów. T. S. nie wykazała bowiem, aby po stronie jej byłego męża nastąpiła istotna zmiana mogąca skutkować koniecznością podwyższenia zasądzonych w 2011 roku alimentów.

W konsekwencji Sąd oddalił powództwa stron, znosząc wzajemnie między stronami koszty procesu.